ΥΒΦ272

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΤΖΙΑΤΖΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ελληνικής Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΥΒΦ 272**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστοριογραφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων*		**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Διαλέξεις		3	6
Σύνολο			6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΒΦ221		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/KOM04485/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης*

και Παράρτημα Β

- *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Τα ιστοριογραφικά κείμενα αντικατοπτρίζουν την εποχή τους και μας δίνουν, συχνά με αμεσότητα και ζωντάνια, σημαντικές πληροφορίες για τα ιστορικά γεγονότα και τα πρόσωπα που διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο σ’ αυτά.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι φοιτητές

- θα έχουν εξοικειωθεί με ιστοριογραφικά κείμενα γραμμένα τόσο στην ομιλουμένη γλώσσα της εποχής όσο και στην αττικίζουσα,
- θα αποκτήσουν την ευχέρεια να τα κατανοούν και την κριτική ικανότητα να τα αξιολογούν,
- θα έχουν εξασκηθεί στη γραμματική και το συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής,
- θα μάθουν να αναγνωρίζουν τις αποκλίσεις των βυζαντινών κειμένων από αυτά και
- θα μεταφράζουν με ευχέρεια.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αυτόνομη εργασία
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό θα πραγματοποιηθεί μια γενική εισαγωγή στα ιστορικά γεγονότα της Αλώσεως της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους το 1453 και στη συνέχεια θα μεταφραστούν και θα σχολιαστούν από την άποψη του περιεχομένου, του ύφους και της γλώσσας τα σχετικά κείμενα των τεσσάρων Ιστορικών της Αλώσεως, του Δούκα, του Σφραντζή, του Κριτόβουλου και του Χαλκοκονδύλη, ως εξής:

1. Γεώργιος Σφραντζής: Εισαγωγή. Chronicon minus

2-6. Ψευδο-Σφραντζής: Chronicon maius

7-9. Δούκας: Εισαγωγή. Ιστορικό έργο

10-11. Μιχαὴλ Κριτοβούλου Ἱστορίαι: Εισαγωγή. Κείμενο

12-13. Λαονίκου Χαλκοκονδύλου Ἀποδείξεις Ἱστοριῶν: Εισαγωγή. Κείμενο

Το κέντρο βάρους θα δοθεί στα πιο αποφασιστικά και συγκλονιστικά συμβάντα, π.χ. την τελευταία μάχη που κατέληξε στην Άλωση, τον τραυματισμό και την αποχώρηση από το πεδίο της μάχης του Ιωάννη Ιουστινιάνη, τον θάνατο του τελευταίου αυτοκράτορα Κωνσταντίνου ΙΑ΄, τον μαρτυρικό θάνατο του Λουκά Νοταρά και των γιων του, τον θάνατο του Ορχάν. Θα συγκρίνουμε τον τρόπο παρουσίασης αυτών των γεγονότων από τον κάθε ιστορικό και θα βγάλουμε συμπεράσματα για την αντικειμενικότητα, τα κίνητρα, και τις αρετές και αδυναμίες του καθενός.

Στόχος του μαθήματος είναι, μέσα από την παράλληλη ανάγνωση αυτών των κειμένων, να σκιαγραφήσει τους τέσσερις Ιστορικούς και να ερμηνεύσει τις γλωσσικές, ιδεολογικές κ. ά. ιδιαιτερότητές τους.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.*	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (ηλεκτρονικός υπολογιστής και προβολέας) Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία μέσω e-mail
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου***
Διαλέξεις	39 ώρες
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για το κάθε μάθημα	20 ώρες
Μικρότερες εργασίες	13 ώρες
Προετοιμασία για τη γραπτή πρόοδο και τη γραπτή τελική εξέταση	78 ώρες
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	Προετοιμασία για το μάθημα και συμμετοχή σε αυτό. Μικρότερες εργασίες σε κάθε μάθημα για την εξάσκηση στη γραμματική. Μεγαλύτερη εργασία πραγματολογικού περιεχομένου. Γραπτή πρόοδος που περιλαμβάνει ερωτήσεις εμπέδωσης γνώσεων και κριτικής ανασύνθεσης πληροφοριών στη μισή ύλη του μαθήματος. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: - εξακρίβωση της εμπέδωσης γνώσεων - κριτική ανασύνθεση πληροφοριών στην υπόλοιπη μισή ύλη του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητά προσδιορισμένα και προσβάσιμα στους φοιτητές μέσω επικοινωνίας με τη διδάσκουσα στις ώρες του μαθήματος, στις ώρες συνεργασίας ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, αλλά και στο e-class μέσω ανακοινώσεων που αφορούν στην πρόοδο και την τελική εξέταση του μαθήματος.

3. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία : *-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

Herbert Hunger, Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών, Τόμος Β΄, Αθήνα 1997 (ΜΙΕΤ)

Νικ. Β. Τωμαδάκη, Δούκα-Κριτόβουλου-Σφραντζῆ-Χαλκοκονδύλη, Περὶ Ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453), Θεσσαλονίκη 1993

St. Runciman, Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης 1453, μετάφρ.-επιμέλεια Ν. Νικολούδης, Γ΄ Έκδοση, Αθήνα 2005

Donald Nicol, Το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Αθήνα 1997

Κριτοβούλου του Ιμβρίου Ιστορία. Εισαγωγή-Μετάφραση-Σχόλια D.R. Reinsch και Φ. Κολοβού, Αθήνα 2005

[Μιχαήλ] Δούκας, Βυζαντινοτουρκική Ιστορία, Α΄ Έκδοση, Αθήνα 1997

Γεωργίου Σφραντζῆ Βραχύ Χρονικό, Αθήνα 2006

Νικόλαος Γ. Νικολούδης, Λαονίκου Χαλκοκονδύλη Βυζαντίου Ἅλωσις, Αθήνα 2006

Ντέιβιντ Νίκολ, Τζον Χάλντον, Στίβεν Τέρνμπουλ, Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Η κατάκτηση του Βυζαντίου από τους Οθωμανούς, Α΄ Έκδοση, Αθήνα 2008

Δήμητρα Ι. Μονιού, Μνήμες Αλώσεως. Κωνσταντινούπολη 1453, Αθήνα ^{3}2008 (Βυζαντινή Γραμματεία 2)

Peter Schreiner, Κωνσταντινούπολη, Αθήνα 2014 (ΜΙΕΤ)

Απόστολος Καρπόζηλος, Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι, τ. Δ΄ (13ος -15ος αι.), Αθήνα 2015

Douglas A. Howard, Η Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, Αθήνα 2019